

Broj: 03-33-413/2021
Sarajevo, 22.04.2021. godine

Bosna i Hercegovina
Federacije Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

Priljeno: 23-04-2021			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
01,02	- 33-	253/21	

**PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE**

- **Predstavnički/Zastupnički dom-
gosp. Mirsad Zaimović, predsjedavajući**
- **Dom naroda –
gosp. Tomislav Martinović, predsjedavajući**

Poštovani,

U prilogu Vam dostavljam **INFORMACIJU O EPIDEMIOLOŠKOJ SITUACIJI COVID-19 U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE NA DAN 19.04.2021. GODINE, S PRIJEDLOGOM NAREDBI I PEPORUKA KRIZNOG ŠTABA FEDERALNOG MINISTARSTVA ZDRAVSTVA**, koje je Vlada Federacije Bosne i Hercegovine usvojila na 264. sjednici, održanoj 22.04.2021. godine.

S poštovanjem,

PREMIJER

Fadil Novalić

GOVERNMENT

Na temelju članka 19. stavak (4) Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), na prijedlog federalnog ministra zdravstva i predsjedatelja Kriznog stožera Federalnog ministarstva zdravstva, s ciljem provedbe Odluke o dopustivosti i meritumu Ustavnog suda Bosne i Hercegovine u predmetu E.Š. i dr. broj: AP3683/20, te s tim u svezi ispunjavanje obaveza iz točke III. stavak (1) Odluke o proglašenju prestanka stanja prirodne nesreće uzrokovane pojavom koronavirusa (COVID-19) na području Federacije Bosne i Hercegovine, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na 264. sjednici, održanoj 22.04.2021. godine, donosi

ZAKLJUČKE

o usvajanju Informacije o epidemiološkoj situaciji COVID-19 u Federaciji Bosne i Hercegovine na dan 19.04.2021.godine s prijedlogom naredbi i preporuka Kriznog stožera Federalnog ministarstva zdravstva

1. Usvaja se Informacija o epidemiološkoj situaciji COVID-19 u Federaciji Bosne i Hercegovine na dan 19.04.2021.godine s prijedlogom naredbi i preporuka Kriznog stožera Federalnog ministarstva zdravstva.
2. Usvajaju se Naredbe Kriznog stožera Federalnog ministarstva zdravstva koje su sastavni dio ovih zaključaka (Privitak 1.).
3. Usvajaju se Preporuke Kriznog stožera Federalnog ministarstva zdravstva koje su sastavni dio ovih zaključaka (Privitak 2.).
4. Naređuje se vladama kantona, odnosno kantonalnim stožerima ministarstava zdravstva uvođenje restriktivnijih mjera spram procjene epidemiološke situacije u kantonu, odnosno općini uz redovito obavješćavanje Kriznog stožera Federalnog ministarstva zdravstva.
5. Naredbe i Preporuke Kriznog stožera Federalnog ministarstva zdravstva donose se sa rokom važenja od 7 dana računajući od dana, 22.04.2021. godine, koji se utvrđuje kao dan početka primjene ovih naredbi i preporuka.
6. Prije isteka roka iz točke 5. ovih zaključaka, zadužuje se Krizni stožer Federalnog ministarstva zdravstva da sagleda kompletnu epidemiološku situaciju COVID-19 u Federaciji BiH i sačini procjenu rizika, a radi razmatranja mogućnosti i potrebe izmjene naredbi i preporuka utvrđenih ovim Zaključkom, te prema Vladi Federacije Bosne i Hercegovine dostavi prijedlog novih naredbi i preporuka.
7. Zadužuje se Krizni stožer Federalnog ministarstva zdravstva da ove zaključke sa priložima dostavi prema kriznim stožerima kantonalnih ministarstava zdravstva, kantonalnim ministarstvima zdravstva, zdravstvenim ustanovama s područja kantona putem kriznih stožera kantonalnih ministarstava zdravstva, Kliničkim centrima u Federaciji BiH, općim, kantonalnim i specijalnim bolnicama putem kriznih stožera kantonalnih ministarstava zdravstva, Federalnoj i kantonalnim upravama za inspeksijske poslove i Upravama policija MUP-a kantona.
8. Sukladno Zaključku V. broj 21/2021 od 08.01.2021. godine pod točkom 4., Vlada Federacije Bosne i Hercegovine će izvjestiti Parlament Federacije Bosne i Hercegovine o epidemiološkoj situaciji u Federaciji Bosne i Hercegovine i mjerama Vlade Federacije Bosne i Hercegovine koje su donesene u cilju zaštite zdravlja građana i smanjenja rizika za širenje virusa, na 264. sjednici održanoj dana 22.04.2021. godine.
9. Ovi zaključci stupaju na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj: **G 81/2021**
22.04.2021. godine
Sarajevo

PREMIJER
[Signature]
Fadil Novalić

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO
ZDRAVSTVA

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND
HERZEGOVINA
FEDERAL MINISTRY OF HEALTH

**INFORMACIJA
O EPIDEMIOLOŠKOJ SITUACIJI COVID-19 U FEDERACIJI BOSNE I
HERCEGOVINE NA DAN 19.04.2021. GODINE S PRIJEDLOGOM
NAREDBI I PREPORUKA KRIZNOG STOŽERA
FEDERALNOG MINISTARSTVA ZDRAVSTVA**

Sarajevo, travanj 2021. godine

Cilj Informacije je realizacija provedbe Odluke o dopustivosti i meritumu Ustavnog suda Bosne i Hercegovine u predmetu E.Š i dr. broj: AP-3683/20, te s tim u svezi ispunjavanje obveza iz točke III. stavak (1) Odluke o proglašenju prestanka stanja prirodne nesreće uzrokovane pojavom koronavirusa (COVID-19) na području Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 34/20 i 5/21). Uz informaciju se daje kompletan pregled epidemiološke situacije COVID-19 u Federaciji Bosne i Hercegovine, te prijedlozi naredbi i preporuka Kriznog stožera Federalnog ministarstva zdravstva.

Epidemiološka situacija COVID-19 u Federaciji BiH – 19.04.2021.

UKUPAN BROJ TESTOVA

603782

UKUPNO POTVRĐENIH

125873

UKUPNO IZLIJEČENIH

103368

UKUPNO UMRLIH

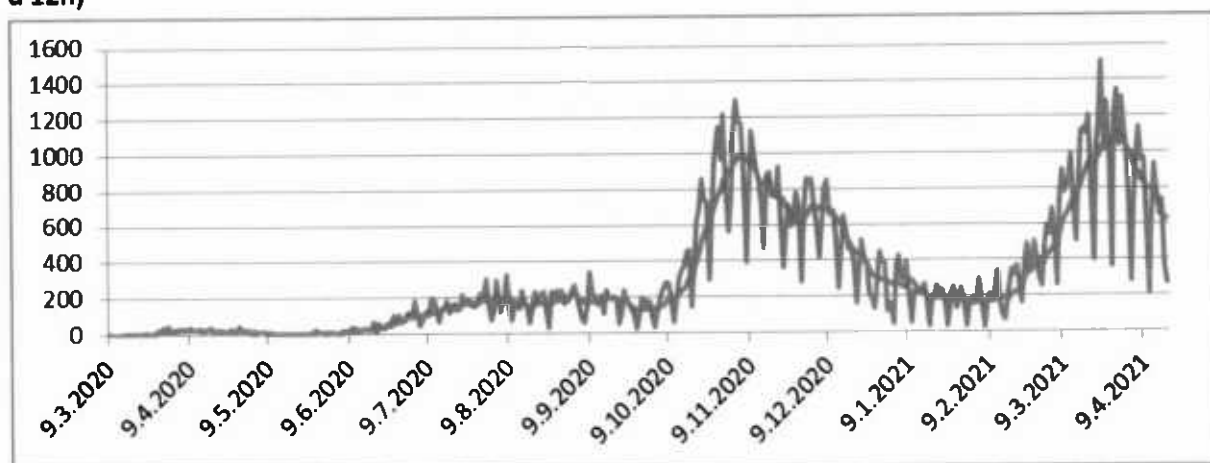
4531

UKUPNO AKTIVNIH

17974

Prema podacima dostavljenim Zavodu za javno zdravstvo FBiH u Federaciji BiH, zaključno s 19.04.2021. u 12h, registrirano je 125 873 laboratorijski potvrđena slučaja COVID-19 bolesti i 4531 smrtni slučaj povezan s COVID-19. Trenutno je evidentirano 17 974 aktivnih slučajeva COVID-19.

Grafikon 1. Distribucija laboratorijski potvrđenih slučajeva COVID-19, Federacija BiH (do 19.04.2020. u 12h)

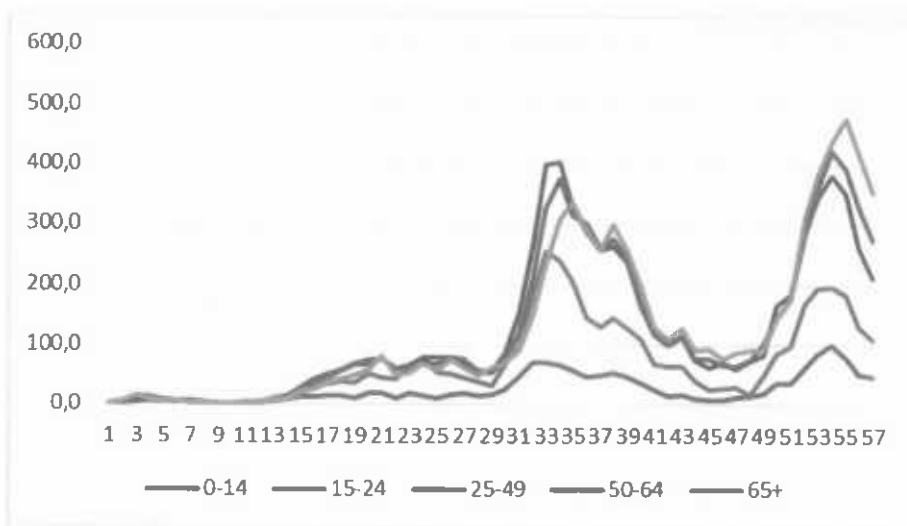
Plava linija – dnevni broj novih slučajeva, crvena linija – sedmodnevni prosjek broja novih slučajeva.

Tablica 1. Broj i incidenca laboratorijski potvrđenih i smrtnih slučajeva COVID-19 prema kantonima, Federacija BiH 19.04.2021.

KANTON	Ukupan broj potvrđenih slučajeva	Incidenca na 100.000	Slučajevi u zadnjih 7 dana	7-dnevna incidenca na 100.000	Broj smrtnih slučajeva	Smrtnost na 100.000
Unsko-sanski kanton	4377	1633.98	217	81.01	202	75.41
Posavski kanton	1401	3388.48	131	316.84	79	191.07
Tuzlanski kanton	18571	4232.12	908	206.92	861	196.21
Zeničko-dobojski kanton	10003	2791.86	355	99.08	966	269.61
Bosansko-podrinjski kanton	1732	7517.03	39	169.26	66	286.45
Srednjobosanski kanton	5821	2329.53	202	80.84	484	193.69
Hercegovačko-neretvanski kanton	26249	12097.99	1159	534.18	409	188.51
Zapadnohercegovački kanton	8349	8940.41	429	459.39	206	220.59
Kanton Sarajevo	44930	10685	809	192.39	1153	274.2
Kanton 10	4440	5549.72	233	291.24	105	131.24
Federacija BiH	125873	5747.37	4482	204.65	4531	206.89

Na nivou Federacije BiH, 7-dnevna incidenca iznosi 205 slučaja/100.000 stanovnika. U posljednjih sedam dana, najviša 7-dnevna incidenca je zabilježena u Hercegovačko-neretvanskom kantonu, Zapadnohercegovačkom kantonu i Posavskom kantonu.

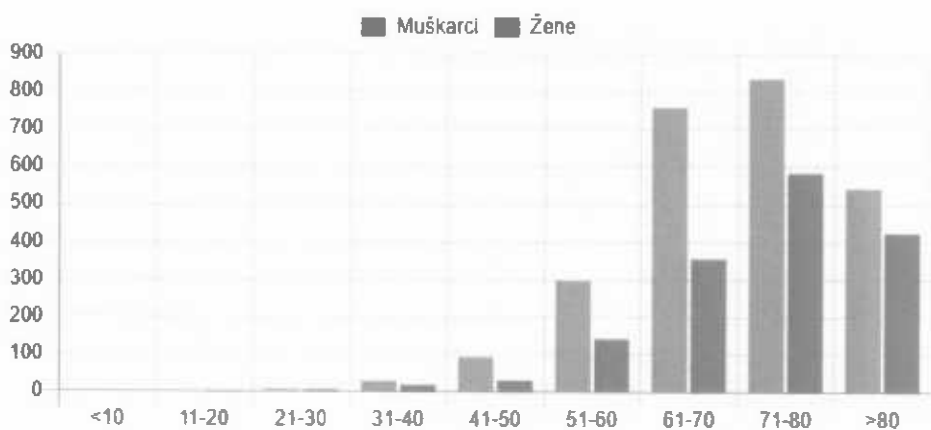
Grafikon 2. Incidenca laboratorijski potvrđenih slučajeva COVID-19 prema dobnim skupinama po tjednu, Federacija BiH 19.04.2021.

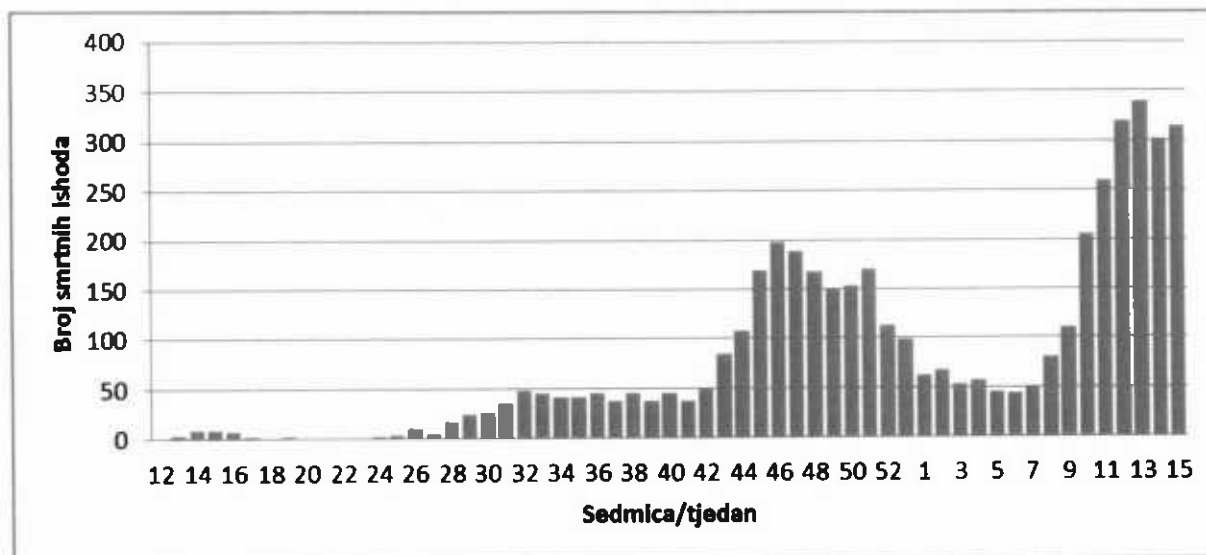
Smrtni slučajevi

Do 19.04.2021 u 12h Zavodu za javno zdravstvo FBiH prijavljeno je 4531 smrtni slučaj povezan s COVID-19. Prema dobnoj strukturi, osobe starije od 60 godina čine 82%, a prema spolnoj strukturi, muški spol je zastupljen sa 59,9%.

Grafikon 2. Distribucija smrtnih slučajeva od COVID-19 po dobi i spolu, Federacija BiH (do 19.04.2021. u 12h)

Grafikon 4. Distribucija smrtnih slučajeva od COVID-19 po tjednu, Federacija BiH (do 19.04.2021. u 12h)

Hospitalizirani

U FBiH na bolničkom liječenju trenutno je 1261 osoba zbog COVID-19 bolesti, od kojih je 59 na invazivnoj mehaničkoj ventilaciji.

Tjedni indikatori

U 15. tjednu broj smrtnih slučajeva COVID-19 bilježi blagi porast, svi ostali tjedni indikatori su u padu. Najveći pad bilježi broj novih potvrđenih slučajeva COVID-19 i 7-dnevna incidenca.

Tablica 2. Tjedni indikatori, Federacija BiH 19.04.2021.

Tjedni indikatori	15 tj	14 tj	promjena
Broj novih potvrđenih slučajeva COVID-19	4394	5526	-20,5%
7-dnevna incidenca	205	255	-19,6%
Ukupan broj hospitaliziranih pacijenata od COVID-19 na kraju tjedna	1261	1422	-11,3%
Broj pacijenata COVID-19 na respiratoru	59	67	-11,9%
Broj smrtnih slučajeva zbog COVID-19	315	302	4,3%

**Izveštaji o broju izvršenih PCR testova iz privatnih laboratorija iz KS nepotpuni.*

IZVJEŠTAJ O CIJEPLJENJU ZDRAVSTVENIH I NEZDRAVSTVENIH DJELATNIKA PROTIV COVID-19 U FBiH, PO KANTONIMA

Tabela 1. Cijepljeni protiv Covid-19 zaključno sa 16. tjednom/sedmicom - 2021.godine

Kanton	Ukupno dobili doza cjepiva	Ukupno cijepljeno protiv Covid-19	Vakcinisani prvom dozom	Cijepljene osobe po kategoriji			
				Zdravstveni djelatnici	Kronični bolesnici mlađi od 60 godina	Osobe sa 60 i više godina	Ostali
Unsko-sanski	3.117	2.928	2.928	1.243	316	727	642
Posavski	875	819	819	174	58	506	81
Tuzlanski	4.422	6.919	6.919	3.442	120	2.765	592
Zeničko-dobojski	5.846	5.827	5.827	2.819	530	1.273	1.205
Bosansko-podrinjski	534	534	534	212	59	254	9
Srednjo-bosanski	4.369	3.671	3.671	1.972	118	1.106	475
Hercegovačko-neretvanski	4.506	4.068	4.068	1.443	398	1.693	534
Zapadno-hercegovački	1.678	1.586	1.586	192	220	1.050	124
Kanton Sarajevo	4.995	5.902	5.902	5.133	0	478	291
Kanton 10	2.177	959	959	144	147	524	144
Federacija BiH	32.519	33.213	33.213	16.774	1.966	10.376	4.097

* Nisu dostavljeni podatci iz 4 kantona za predhodnu sedmicu

KOLIČINE ZAPRIMLJENE OD STRANE ZZJZFBiH

Vrsta vakcine	FBiH	
	Zaprijeno u ZZJZFBiH	
Pfizer	15.210	COVAX to BiH
AstraZeneca	10.000	10000 donacija Republike Srbije FiH 6 bočica/60 doza uzeta od strane ALMBiH za analizu
AstraZeneca	10.000	Donacija Republike Srbija Kantonu Sarajevo
AstraZeneca	17.100	Covax mehanizam za BiH
Sinovac	17.980	Donation from Turkey to BiH ALMBiH uzela 40 bočica za analizu
Sinovac	400	Za vakcinaciju trskih zaposlenika
TOTAL	70.690	

Procjena rizika

Epidemiološka situacija u Federaciji BiH je veoma ozbiljna iako se primjećuje blago poboljšanje. Unatoč nešto povoljnijoj epidemiološkoj situaciji, bilježe se i dalje visoke brojke zaraženih osoba.

Naročito zabrinjavajuća situacija je u Hercegovačko-neretvanskom kantonu, Zapadno-hercegovačkom kantonu i Posavskom kantonu.

Predložene mjere su preventivnog karaktera, te su i dalje najmanje restriktivne u europskom regionu i kao takve trebaju biti produžene, jer jamče održavanje gospodarskih aktivnosti, dok bi popuštanje mjera u ovom trenutku predstavljalo visoki rizik za ponovnu povećanu transmisiju virusa SARS-CoV-2, a samim tim i uvođenje restriktivnijih mjera, što bi dodatno otežalo funkcioniranje normalnog života i gospodarstva.

Treba napomenuti da je u pojedinim kantonima nastupilo popuštanje određenih mjera, kao što su: odvijanje redovne nastave u učionicama, omogućen je rad ugostiteljskih objekata, fitness centara i sl, te se čak bilježi i skraćivanje vremena ograničenog kretanja za stanovništvo u Zapadno - hercegovačkom kantonu. Navedeno popuštanje mjera može dovesti do pogoršanja situacije i izazvati porast incidence.

U tom kontekstu, smatramo da su mjere za održavanje nastavnog procesa, mjere za radne subjekte, mjere ograničavanja kretanja, mjere ograničavanja okupljanja u zatvorenom i na otvorenom prostoru, kao i opće mjere nošenje maski i održavanje fizičke distance dale najveći efekat do sada u borbi sa COVID-19, te da i dalje moraju ostati na snazi, zajedno s drugim mjerama i preporukama koje se predlažu uz ovu Informaciju.

Napominjemo da do trenutka cjepljenja većeg broja stanovništva protiv COVID-19, ali i do postizanja kolektivnog imuniteta, pridržavanje navedenih nefarmaceutskih mjera predstavlja jedini vid efikasne borbe protiv SARS- CoV-2 virusa.

Značajan rizik predstavlja i uočeno opuštanje stanovništva kada je u pitanju poštivanje mjera, a što predstavlja kršenje zakona iz ove oblasti, nedovoljan nadzor nad provedbom istih od strane nadležnih mjerodavnih uprava za inspeksijske poslove na razini kantona, odnosno mjerodavnih gradskih i općinskih inspektora, kao i uprava policija na razini kantona, a što je najčešće posljednica dugotrajnosti potrebe sljedivosti ovih mjera i kontrole provođenja ovih mjera.

Imajući u vidu naprijed navedenu epidemiološku situaciju u Federaciji BiH, te stanje u okruženju i Europi glede pojave novih sojeva korona virusa (brazilski, južnoafrički i britanski), a posebno sekvencioniranog britanskog i češkog virusa u Bosni i Hercegovini kao prijetnja i izazov, smatramo da je potrebno usvojiti predložene mjere kako bi se zaustavilo daljnje širenje virusa.

II. – PRIJEDLOG PREPORUKA I NAREDBI

Cijeneći epidemiološku situaciju COVID-19 u Federaciji BiH, sa procjenom rizika, Krizni stožer Federalnog ministarstva zdravstva je dana, 19.04.2021. godine održao sjednicu na kojoj su usvojeni prijedlozi naredbi i preporuka u cilju zaštite pučanstva od COVID-19 i sprječavanja daljnje transmisije ove zarazne bolesti.

Sastavni dio ove Informacije su predložene naredbe (**Privitak 1.**) i predložene preporuke (**Privitak 2.**).

Privitak 1.

NAREDBE KRIZNOG STOŽERA FEDERALNOG MINISTARSTVA ZDRAVSTVA

I. OPĆE NAREDBE

1. Naređuje se vladama kantona, odnosno kantonalnim kriznim stožerima donošenje restriktivnijih mjera u odnosu na mjere iz ove naredbe shodno procjeni epidemiološke situacije, a koja se temelji na tjednoj incidenci zaraženih, broju hospitaliziranih pacijenata, broju pacijenata koji koriste respiratornu potporu i raspoloživosti svih resursa u zdravstvu (tehničkih, ljudskih i dr.).

2. Naređuje se obvezno nošenje zaštitnih maski preko usta i nosa za zaštitu respiratornog sistema u zatvorenom prostoru uz poštivanje distance od minimalno 2 metra, kao i u otvorenom prostoru.

Izuzetak od nošenja zaštitnih maski su:

- djeca mlađa od šest godina, osobe koje imaju probleme sa disanjem zbog hroničnih bolesti ili koja ne mogu skinuti masku bez pomoći druge osobe npr. osobe sa intelektualnim poteškoćama ili smetnjama u razvoju, osobe s oštećenjem sluha,
- učenici osnovnih škola od 1. do 5. razreda tijekom obavljanja nastave u učionicama,
- sportisti na utakmicama, treninzima i sportskim aktivnostima, vozači na biciklu, električnom romobilu i motociklu.

3. Dozvoljeno je okupljanje ljudi na određenom prostoru pod sljedećim uvjetima:

- ne više od 20 ljudi u zatvorenom prostoru,
- ne više od 20 ljudi na otvorenom prostoru.

Sva okupljanja unutar navedenih ograničenja moraju se odvijati u prostoru koji omogućuje obveznu fizičku distancu od najmanje 2 metra između osoba (osim članova istog kućanstva).

S ciljem smanjivanja rizika od COVID-19, kao i zaštite osobnog zdravlja, za vrijeme okupljanja, potrebno je obvezno pridržavanje preporuka donijetih od strane zavoda za javno zdravstvo u Federaciji BiH (higijensko-epidemioloških mjera). Za provođenje mjera na skupovima odgovorni su organizatori okupljanja. Organizator je dužan izvršiti prijavljivanje održavanja skupa sukladno propisima o javnom okupljanju, kao i kriznim stožerima kantonalnih ministarstvima zdravstva.

4. Ograničava se kretanje pučanstva na cijelom teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine u vremenu od 21:00 sata uvečer do 5:00 sati ujutru narednog dana.

Iz stavka (1) ove točke izuzimaju se svi uposlenici koji su uključeni u provođenje mjera i aktivnosti na rješavanju epidemije COVID-19 na području Federacije BH, uposlenici kojima se proces rada odvija u smjenama, međugradski i međunarodni prijevoz

putnika, taxi služba, kao i vozači teretnih vozila u domaćem i međunarodnom transportu.

Uposlenici iz stavka (2) koji su uključeni u provođenje mjera i aktivnosti na rješavanju epidemije COVID-19 na području Federacije BH, uposlenici kojima se proces rada odvija u smjenama, moraju imati odobrenje poslodavca za kretanje u razdoblju od 21:00 sata uvečer do 5:00 sati ujutru narednog dana.

Za kontrolu točke 4. Poglavlja I. „Opće naredbe“ zadužuje se kantonalne uprave policija nadležnih kantonalnih ministarstava unutarnjih poslova sukladno kantonalnim propisima o javnom redu i miru.

5. Nalaže se kriznim stožerima kantonalnih ministarstava zdravstva, da na temelju procjene COVID-19 epidemiološke situacije na području kantona, reduciraju broj osoba, od maksimalno dozvoljenog broja osoba u otvorenom i zatvorenom prostoru sukladno točki 3. ove naredbe, na skupovima koji se održavaju, poput: političkih skupova, vjenčanja, svadbe, krizmi, sprovoda, dženaza i drugih obiteljskih okupljanja i sličnih događaja, a u cilju sprječavanja širenja infekcije COVID-19 među pučanstvom, kao i zaštite osobnog zdravlja i javnog zdravlja pučanstva.

6. U uvjetima COVID-19 epidemiološke situacije u Federaciji BiH koja se pogoršava, naređuje se striktno poštovanje preporuka Zavoda za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine, za sve one na koje se preporuke odnose, a koje su dostupne na www.zzjz.fbih.ba i to:

- preporuke za državljane BiH i strane državljane koji ulaze u BiH;
- preporuke - javni prevoz;
- preporuke za muzeje, galerije, kina i sl.;
- preporuke za ugostiteljske objekte;
- preporuke za škole u kontekstu COVID-19 za školsku 2020/2021. godinu;
- preporuke - vrtići;
- preporuke za stomatološke ordinacije;
- preporuke - trajni smještaj i zbrinjavanje;
- preporuke za sportsko-rekreativne aktivnosti-dopuna;
- preporuke za rad hotela;
- preporuke za trgovine, uslužne djelatnosti, tržne centre;
- preporuke- proslave;
- preporuke za rad studentskih domova u kontekstu COVID-19,
- preporuke za skijališta u kontekstu COVID-19.

7. Naređuje se Federalnoj upravi za inspekcijske poslove i kantonalnim upravama za inspekcijske poslove, kao i inspekcijama organiziranim pri mjerodavnim ministarstvima u kantonu, odnosno mjerodavnim općinskim i gradskim inspektorima da kontinuirano kontroliraju provođenje Naredbe pod toč. 2, 3, 4, 5 i 6. ovog poglavlja, te sukladno svojim ovlastima poduzimaju mjere iz okvira svoje mjerodavnosti, koja uključuje pokretanje kaznenih prijava protiv počinitelja za koje se postavi osnovana sumnja da ne izvršavaju naredbe u uvjetima pandemije COVID-19 za kaznena djela kažnjiva po Kaznenom zakonu Federacije BiH.

8. Traži se od mjerodavnih uprava policije i mjerodavnih tužiteljstava žurno postupanje po podnijetim kaznenim prijavama iz točke 7. ove Naredbe, sukladno njihovim ovlastima.

II. NAREDBE ZA KRIZNE STOŽERE KANTONALNIH MINISTARSTAVA ZDRAVSTVA I USTANOVE I DRUGE SUBJEKTE U OBLASTI ZDRAVSTVA

1. Obvezuju se krizni stožeri kantonalnih ministarstava zdravstva, kao i zdravstvenih ustanova s područja kantona, da redovito revidiraju krizne planove pripravnosti i odgovora na pojavu novog koronavirusa (COVID-19), spram promjene epidemiološke situacije na području kantona ili lokalne zajednice.

2. Nalaže se svim zdravstvenim ustanovama na području Federacije BiH, da nastave sa kontinuiranim provođenjem i primjenom kantonalnog kriznog plana pripravnosti odgovora na pojavu COVID-19, a naročito mjera koje se odnose na hospitalizaciju osoba i drugih mjera prema izvorima zaraze sukladno revidiranom dokumentu „Upravljanje slučajem COVID-19 i osiguranje kontinuiteta zdravstvenih službi- prijenos o zajednici“.

3. Nalaže se kriznim stožerima kantonalnih ministarstava zdravstva, da se pripreme i osiguraju za slučaj zbrinjavanja većeg broja oboljelih u zdravstvenim ustanovama sukladno odredbama Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti (“Službene novine Federacije BiH”, broj 29/05).

Nalaže se kantonalnim ministrima nadležnim za zdravstvo da:

- preduzmu mjere i aktivnosti u smislu angažovanja zdravstvenih radnika, organizacije i rasporeda rada i radnog vremena, promjene mjesta i uvjeta rada pojedinih zdravstvenih ustanova;
- sukladno Smjernicama Svjetske zdravstvene organizacije, za nove varijante SARS-COV-2 koje izazivaju i povećan prijenos u zajednici u zemljama, od 01.02. februara-2021.godine, a u cilju osiguranja kontinuiteta pružanja zdravstvenih usluga, u suradnji sa zdravstvenim ustanovama izrade liste zdravstvenih usluga koje se moraju pružati na području kantona, a sukladno epidemiološkoj situaciji u kantonu i raspoloživim kapacitetima.

4. Zadužuju se zavodi za javno zdravstvo kantona da pojačaju nadzor nad provođenjem i primjenom kantonalnog kriznog plana pripravnosti i odgovora na pojavu novog koronavirusa COVID-19.

5. U zdravstvenim ustanovama, bez obzira na oblik vlasništva, kao i privatnim praksama, obvezno je provođenje trijaže i pridržavanje striktnih mjera za prevenciju i kontrolu infekcije i praćenje općih i specifičnih preporuka radi sigurnosti osoblja i pacijenata u kontekstu COVID-19.

6. Nalaže se kriznim stožerima kantonalnih ministarstava zdravstva da u svim zdravstvenim ustanovama na području kantona, bez obzira na oblik vlasništva, kao i privatnim praksama, te u kliničkim centrima u Federaciji BiH, organiziraju pružanje zdravstvene zaštite spram procjene epidemiološke situacije u kantonu, te sukladno kriznim planovima kantona, kao i kriznim planovima zdravstvenih ustanova.

7. Nalaže se kliničkim centrima u Federaciji BiH, kao općim, kantonalnim i specijalnim bolnicama u Federaciji BiH da osiguraju 30% svojih kapaciteta za hospitalizaciju i liječenje pacijenta oboljelih od COVID-19. Za provođenje ove naredbe odgovorni su ravnatelji i upravna vijeća zdravstvenih ustanova, svako u okviru svojih zakonom utvrđenih nadležnosti.

Sukladno epidemiološkoj situaciji COVID-19, svaka bolnica je dužna izraditi plan zadovoljenja povećanih potreba za COVID-19 kapacitetima. Plan mora biti jasan i precizan, koordiniran sa kriznim stožerom mjerodavnog ministarstva zdravstva, te sačinjen sukladno revidiranom dokumentu „Upravljanje slučajem COVID-19 i osiguranje kontinuiteta zdravstvenih službi- prijenos o zajednici“.

Također ravnatelji i upravna vijeća mogu dozvoliti provođenje elektivnih hirurških programa i rada konsultativno specijalističkih službi shodno epidemiološkoj situaciji, na kantonu kao i dovoljnog broja zdravstvenog kadra u ustanovi koji im je na raspolaganju. Za prethodno navedene aktivnosti konsultirati krizne stožere kantonalnih ministarstava zdravstva.

8. Nalaže se kriznim stožerima kantonalnih ministarstava zdravstva da u svim zdravstvenim ustanovama na području kantona, bez obzira na oblik vlasništva, kao i kliničkim centrima u Federaciji BiH, intenziviraju rad bolničkih povjerenstava i bolničkih timova s ciljem sprječavanja širenja COVID-19 infekcije u zdravstvenim ustanovama sukladno članku 51. Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti, kao i odredbama Pravilnika o uvjetima i načinu provođenja mjera za sprječavanje i suzbijanje bolničkih infekcija („Službene novine Federacije BiH“, broj 84/10).

9. Mikrobiološku djelatnost - laboratorijsku izolaciju virusne RNA i identifikaciju uzročnika zarazne bolesti (SARS CoV-2) radi utvrđivanja dijagnoze na COVID-19 obavljaju laboratorije zdravstvenih ustanova verificirane od strane Federalnog ministarstva zdravstva, kao i Veterinarski fakultet Univerziteta u Sarajevu – Laboratorij za molekularno-genetička i forenzička ispitivanja, kao podrška javnom sektoru zdravstva, i to za vrijeme trajanja potrebe za obavljanjem ove djelatnosti u Federaciji BiH spram epidemiološke COVID-19 situacije u BiH i u svijetu.

Sve verificirane laboratorije, kao i Veterinarski fakultet Univerziteta u Sarajevu – Laboratorij za molekularno-genetička i forenzička ispitivanja, kao podrška javnom sektoru zdravstva iz stavka (1) ove točke dužne su čuvati originalne uzorke i ekstrakcije, na temperaturi od minimalno -20 °C, najmanje 14 dana računajući od dana testiranja, kao i voditi ažurne evidencije o korištenim internim i pozitivnim kontrolama u smislu utvrđenih vrijednosti istih.

10. U svrhu unaprijeđenja odgovora na pandemiju COVID-19, kod pacijenata sa izraženim kliničkim simptomima karakterističnim za ovo oboljenje (sukladno definiciji slučaja), osim PCR temeljnih testova, koji ostaju zlatni standard za dijagnostiku, preporučuje se i korištenje antigenskih testova (Ag-RDT).

Antigenski testovi se mogu koristiti u situacijama kada je PCR nedostupan ili kada je potrebno duže vrijeme za obradu. Antigenski testovi za detekciju SARS-CoV-2 moraju ispunjavati minimalne zahtjeve: $\geq 80\%$ senzitivnost i $\geq 97\%$ specifičnost u usporedbi sa referentnim PCR testom.

Testiranje Ag-RDT testovima se treba provoditi prema uputama proizvođača i unutar 5-7 dana nakon pojave simptoma. Negativan rezultat antigenog testiranja ne može u potpunosti isključiti aktivnu COVID-19 infekciju, te je kod simptomatskih pacijenata potrebno ponovljeno testiranje PCR testom.

Testiranje Ag-RDT testovima u svrhu dijagnostike provode zdravstvene ustanove.

Zdravstvena ustanova koja obavlja antigenska testiranja (Ag-RDT) dužna je redovito izvještavati zavod za javno zdravstvo kantona, a zavod za javno zdravstvo kantona se obvezuje podatke o rezultatima antigenog testiranja (Ag-RDT) dostavljati Zavodu za javno zdravstvo Federacije BiH.

11. U cilju brže i efikasnije laboratorijske detekcija koronavirusa SARS-CoV-2, nalaže se svim kantonalnim ministarstvima zdravstva da u suradnji sa zavodima zdravstvenog osiguranja kantona, kao i drugim zdravstvenim ustanovama, stave u funkciju sve resurse i kapacitete laboratorija verificiranih od strane Federalnog ministarstva zdravstva, kao i Veterinarskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu – Laboratorij za molekularno-genetička i forenzička ispitivanja, kao podršku javnom sektoru zdravstva.

12. Nalaže se mikrobiološkim laboratorijama da redovito dostavljaju podatke Zavodu za javno zdravstvo Federacije BiH o testiranim osobama na SARS-CoV-2 i rezultatima testiranja, putem on-line platforme COVID-19.ba koja u realnom vremenu prikazuje podatke o COVID-19 u Federaciji BiH, a svakim danom do 12:00 sati za prethodni dan.

U slučaju da ovlaštene zdravstvene ustanove (privatne i javne), ne dostavljaju podatke putem on-line platforme COVID -19, a kako je definirano ovom naredbom, pokrenut će se postupak po službenoj dužnosti o stavljanja van snage Rješenja donesenog od strane Federalnog ministarstva zdravstva za obavljanje mikrobiološke djelatnosti - laboratorijska izolacija virusne RNA i identifikacija uzročnika zarazne bolesti (SARS CoV-2).

Nalaže se zdravstvenim ustanovama da redovito dostavljaju podatke o hospitaliziranim pacijentima, uključujući i hospitalizirane pacijente u jedinicama intenzivne njege, pacijentima na respiratoru, težini kliničke slike i ishodu liječenja (oporavljeni i umrli), nadležnim kantonalnim zavodima za javno zdravstvo, koji su dužni izvjestiti Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH, putem on-line platforme COVID-19.ba, svakim danom do 12:00 sati za prethodni dan.

Sukladno važećem Pravilniku o načinima provođenja obvezne imunizacije, imunoprofilakse protiv zarazne bolesti, te osobama koje se podvrgavaju toj obvezi i dopunama navedenog Pravilnika (Službene novine Federacije BiH, broj: 12/21) nalaže se zdravstvenim ustanovama da redovito unose podatke o imunizaciji protiv COVID - 19 i putem baze vaccine.covid-19.ba.

Agregirani dnevni podaci o hospitaliziranim pacijenatima, uključujući i hospitalizirane pacijente u jedinicama intenzivne njege, pacijenatima na respiratoru, nadležni kantonalni zavodi za javno zdravstvo dostavljaju Zavodu za javno zdravstvo Federacije BiH, putem emaila (m.blazevic@zzjzfbih.ba) svakim danom do 11:00 sati.

13. Kriznim stožerima kantonalnih ministarstava zdravstva dostavljaju se, radi obvezne primjene, Ažurirane preporuke za otpuštanje osoba iz izolacije-COVID-19 sačinjene od Zavoda za javno zdravstvo Federacije BiH, te su dostupne na stranici zavoda www.zzjzfbih.ba.

14. Obvezuju se kantonalna ministarstva zdravstva, krizni stožeri kantonalnih ministarstava zdravstva i zdravstvene ustanove da ažuriraju podatke s brojevima telefona, radi kontinuirane dostupnosti svim zainteresiranim, te iste dostave Federalnom ministarstvu zdravstva, odnosno Kriznom stožeru Federalnog ministarstva zdravstva.

15. Naređuje se kriznim stožerima kantonalnih ministarstava zdravstva da najmanje jednom tjedno dostavljaju izvješće o svom radu Kriznom stožeru Federalnog ministarstva zdravstva.

III. NAREDBE ZA POSLOVNE SUBJEKTE

1. Nalaže se svim pravnim i fizičkim osobama, koja zapošljavaju više od 20 djelatnika, a koji do sada nisu donijeli krizni plan pripravnosti i odgovora na pojavu COVID-19, da što žurnije donesu navedeni plan, kojim će biti usklađena organizacija rada navedenih subjekata sa datim preporukama i smjericama Zavoda za javno zdravstvo Federacije BiH i kantonalnih zavoda za javno zdravstvo.

2. Nalaže se poslovnim subjektima da reorganiziraju rad svojih uposlenika, na mjestima gdje nije moguće ispoštovati distancu od 2m među uposlenima, tako što će reorganizirati radno vrijeme, organizirati rad u smjenama, omogućiti rad od kuće i primijeniti druge načine obavljanja radnih zadataka koji neće ugroziti djelatnosti i radne procese, a omogućit će poštivanje higijensko – epidemioloških mjera.

IV. NAREDBE ZA UGOSTITELJSKE OBJEKTE

1. Dozvoljava se pružanje usluga u ugostiteljskim objektima u otvorenom i zatvorenom prostoru, samo sjedeća mjesta, uz obvezno pridržavanje preporuka donijetih od strane

zavoda za javno zdravstvo u Federaciji BiH (higijensko-epidemioloških mjera) sukladno toč. 2 – 6 ove naredbe. Pružanje usluga u ugostiteljskim objektima dozvoljeno je za maksimalno 20 osoba u zatvorenom prostoru i 20 osoba na otvorenom prostoru ugostiteljskog objekta, i to isključivo uz uvjet da veličina zatvorenog i otvorenog prostora ugostiteljskog objekta omogućava poštivanje navedenih mjera i preporuka zavoda za javno zdravstvo u Federaciji BiH.

V. NAREDBE ZA USTANOVE KOJE ZBRINJAVAJU I SMJEŠTAJU STARIJE OSOBE, USTANOVE KOJE ZBRINJAVAJU I SMJEŠTAJU OSOBE S POTEŠKOĆAMA U RAZVOJU I OSOBE S DUŠEVNIM SMETNJAMA, KAZNENO-POPRAVNE USTANOVE I DRUGE USTANOVE SOCIJALNE ZAŠTITE

1. Dozvoljavaju se posjete osobama smještenim u ustanove socijalne zaštite koje zbrinjavaju i smještaju starije osobe, uz uvjet da ustanova mora imati interni plan za posjete u ustanovi, kao i krizni plan u slučaju pojave zarazne bolesti COVID-19.

Ostale ustanove socijalne zaštite, uključujući u ovo i ustanove socijalne zaštite koje zbrinjavaju i smještaju osobe s poteškoćama u razvoju i osobe s duševnim smetnjama, te kazneno-popravne ustanove, moraju imati interni plan za posjete i izlaske iz ustanove, kao i krizni plan u slučaju pojave zarazne bolesti COVID-19.

2. Dozvoljava se prijem novih korisnika u ustanovama socijalne zaštite uz uvjet da je prethodno provedena mjera izolacije od 14 dana i testiranje na COVID-19 nakon isteka roka od 14 dana izolacije koje mora rezultirati negativnim testom. Navedeno se primjenjuje i kod premještanja korisnika iz jedne ustanove u drugu, odnosno u slučaju premještanja korisnika iz zdravstvene ustanove u ustanovu socijalne zaštite. Obveza je ustanove socijalne zaštite osigurati prostor za izolaciju korisnika.

3. Zabranjena je organizacija grupnih putovanja za korisnike ustanova socijalne zaštite.

VI. NAREDBE ZA GRADSKI, PRIGRADSKI I MEĐUGRADSKI PRIJEVOZ

1. Dozvoljava se rad gradskog, prigradskog i međugradskog prijevoza uz obvezno pridržavanje preporuka donijetih od strane Zavoda za javno zdravstvo u Federaciji BiH (higijensko-epidemioloških mjera).

VII. NAREDBE ZA OBRAZOVNE USTANOVE

1. Obvezuju se krizni stožeri kantonalnih ministarstava zdravstva, da u suradnji sa kantonalnim ministarstvom nadležnim za promet razmotre mogućnost organiziranog javnog prijevoza u kojem će se prevoziti samo učenici osnovnih škola, a sve u cilju suzbijanja širenja COVID-19.
2. Provođenje nastave u kantonu organizira se uz uvažavanje preporuka donijetih od strane mjerodavnog zavoda za javno zdravstvo u Federaciji BiH (higijensko-epidemioloških mjera), kao i Preporuci za škole u kontekstu COVID-19 za školsku godinu 2020/2021 sačinjenu od Zavoda za javno zdravstvo Federacije BiH, a koja je sastavni dio ove naredbe.
3. U cilju sprječavanja širenja COVID-19, svaka obrazovna ustanova na području kantona mora imati krizni plan pripravnosti i odgovora na pojavu COVID-19 i imenovan operativni tim za praćenje implementacije kriznog plana.
4. Obvezuju se kantonalne uprave za inspeksijske poslove, kao i mjerodavni inspektori pri gradovima i oćinama, da nalože svim obrazovnim ustanovama u kantonu, u čijim prostorima i tijekom provođenja obrazovnog procesa može doći do prijenosa zarazne bolesti COVID-19, kao i drugih zaraznih bolesti, da uspostave i provodu redovite kontrole higijenskih i zdravstveno-tehničkih uvjeta u objektu i procesu rada, provođenje planova samokontrole sačinjenih sukladno načelima analize rizika i kritičnih kontrolnih točaka, a prema preporukama mjerodavnog zavoda za javno zdravstvo kantona. Navedeno uključuje i kontinuiran pojačan inspeksijski nadzor od strane mjerodavnih inspekcija u obrazovnim ustanovama s ciljem sprječavanja prijenosa COVID-19.
5. Održavanje pripravničkog i specijalističkog, odnosno subspecijalističkog staža zdravstvenih djelatnika u zdravstvenim ustanovama, te drugim institucijama u kojima se staž obavlja, polaganje stručnih, specijalističkih i subspecijalističkih ispita zdravstvenih djelatnika, kao i obavljanje pripravničkog staža i polaganje stručnih ispita u drugim strukama, odnija se uz striktno pridržavanje preporuka donijetih od strane zavoda za javno zdravstvo u Federaciji BiH (higijensko-epidemioloških mjera).
6. Nastava na fakultetima u novoj akademskoj godini 2020/2021 odvija uz striktno i kontinuirano pridržavanje higijensko-epidemioloških mjera za prevenciju COVID-19.
7. Odredba toč. 4. i 5. poglavlja VII. ove naredbe primjenjuje se i na fakultete prilikom održavanja nastave u novoj akademskoj 2020/2021 godini.
8. Svi oblici nastave na fakultetima, kao i ostale poslovne aktivnosti (konsultacije sa studentima, ispiti, sjednice nastavnog vijeća i sl.), gdje god je to moguće, trebaju se održavati na daljinu primjenom informatičko-komunikacijske tehnologije (on-line nastava, putem konferencijskih poziva, e-maila, Skype-a i sl.). Okupljanje osoblja i studenata su jedino dopušteni tamo, gdje je to neophodno, za izvođenje nastave i ocjenjivanje (npr. održavanje neophodne

praktične nastave), u manjim skupinama i uz pridržavanje higijensko-epidemioloških mjera za prevenciju COVID-19.

VIII. NAREDBE ZA KAZALIŠTA I KINA

1. Izuzetno od točke 3. Poglavlja I. „Opće naredbe“ kojom je utvrđeno da je u zatvorenom prostoru dozvoljeno okupljanje ljudi ne više od 20 osoba, kazalištima i kinima dozvoljava se organiziranje predstava i projekcija filmova za ne više od 70 osoba, uz poštivanje higijensko-epidemioloških preporuka, te obveznu fizičku distancu od najmanje 2 metra između osoba, kao i pod uvjetom da veličina prostora u kojme se održavaju predstave i projekcije filmova omogućava provedbu navedenih mjera.
2. Krizni stožeri kantonalnih ministarstava zdravstva na temelju procjene COVID-19 epidemiološke situacije na području kantona, mogu reducirati broj osoba od maksimalno dozvoljenog broja osoba iz točke 1. Poglavlja VIII. ove naredbe.

IX. NAREDBE ZA SPORTSKA NATJECANJA I TRENAŽNE PROCESSE

1. Dozvoljava se održavanje profesionalnih sportskih natjecanja u otvorenom i zatvorenom prostoru, ali bez prisustva publike, uz obvezno pridržavanje preporuka donijetih od strane Zavoda za javno zdravstvo u Federaciji BiH (higijensko-epidemioloških mjera).
2. Dozvoljava se održavanje trenažnih procesa sportista svih profesionalnih sportskih klubova, uz obvezno pridržavanje preporuka donijetih od strane zavoda za javno zdravstvo u Federaciji BiH (higijensko-epidemioloških mjera).

X. NAREDBE ZA MJERODAVNE INSPEKCIJSKE ORGANE I MJERODAVNE UPRAVE POLICIJA

1. Zadužuju se Federalna uprava za inpekcijske poslove, kantonalne uprave za inspekcije poslova, kao i inspekcije organizirane pri mjerodavnim ministarstvima u kantonu, odnosno mjerodavni općinski i gradski inspektori da pojačaju inspekcijski nadzor svih inspekcija, a u cilju kontrole provođenja naređenih mjera i sprječavanja širenja COVID-19 na području svoje jurisdikcije, kao i kontrolu ove naredbe.
2. Zadužuje se FMUP – Federalna uprava policije i MUP kantona – Uprava policije sukladno točki IV. Odluke o proglašenju prestanka stanja nesreće uzrokovano pojavom koronavirusa (COVID-19) na području Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 34/20 i 5/21), poduzimaju mjere iz svoje mjerodavnosti kao potpora inspekcijским službama, a u cilju kontrole provođenja naređenih mjera i sprječavanja širenja COVID-19 na području svoje jurisdikcije.

3. Zadužuju se Federalna uprava za inspekcijske poslove, kantonalne uprave za inspekcijske poslove, kao i inspekcije organizirane pri mjerodavnim ministarstvima u kantonu, odnosno mjerodavni općinski i gradski inspektori da dostave Kriznom stožeru Federalnog ministarstva zdravstva, odnosno kriznim stožerima kantonalnih ministarstava zdravstva izvješća o pojačanom inspekcijskom nadzoru svih inspekcija, a u cilju kontrole provođenja naređenih mjera i sprječavanja širenja COVID-19 na području svoje jurisdikcije, te da navedena izvješća nastave dostavljati u kontinuitetu svakih 14 dana. Krizni stožeri kantonalnih ministarstava zdravstva navedena objedinjena izvješća za područje kantona dostavljaju Kriznom stožeru Federalnog ministarstva zdravstva.

XI. NAREDBA ZA ODRŽAVANJE SJEDNICA I RADNIH TIJELA PARLAMENTA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

1. Izuzetno od točke 2. Poglavlja I. „Opće naredbe“ kojom je utvrđeno da je u zatvorenom prostoru dozvoljeno okupljanje ljudi ne više od 20 osoba, dozvoljava se održavanje sjednica i radnih tijela Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, uz poštivanje higijensko-epidemioloških preporuka Zavoda za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine, koji su sastavni dio ove naredbe, kao i pod uvjetom da veličina prostora u kojem se održavaju sjednice i radna tijela Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine omogućava provedbu navedenih mjera.
2. Nalaže se Kriznim stožerima kantonalnih ministarstava zdravstva da na temelju procjene COVID-19 epidemiološke situacije i uz higijensko-epidemiološke preporuke zavoda za javno zdravstvo kantona, na području kantona, kao i općina, donesu naredbu za održavanja sjednica i radnih tijela zakonodavnih tijela kantona, kao i organa odlučivanja u jedinicama lokalne samouprave (gradska, općinska vijeća i sl.)

XII- NAREDBA ZA ODRŽAVANJE PRETRESA U SUDOVIMA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

1. Izuzetno od točke 3. Poglavlja I. „Opće naredbe“ kojom je utvrđeno da je u zatvorenom prostoru dozvoljeno okupljanje ljudi ne više od 20 osoba, dozvoljava se održavanje pretresa u Vrhovnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine, uz poštivanje higijensko-epidemioloških preporuka Zavoda za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine, koji su sastavni dio ove naredbe, kao i pod uvjetom da veličina prostora u kojem se održavaju pretresi omogućava provedbu navedenih mjera.
2. Nalaže se Kriznim stožerima kantonalnih ministarstava zdravstva da na temelju procjene COVID-19 epidemiološke situacije i uz higijensko-epidemiološke preporuke zavoda za javno zdravstvo kantona, na području kantona, kao i općina, donesu naredbe za održavanja pretresa u sudovima na području kantona, kao i općina

Privitak 2.

PREPORUKE KRIZNOG STOŽERA FEDERALNOG MINISTARSTVA ZDRAVSTVA

1. Preporučuje se osobama starije životne dobi, naročito onima sa hroničnim bolestima, da izbjegavaju bespotrebna kretanja i korištenje javnog prijevoza, te da redovito koriste zaštitnu opremu. U slučaju prijeko potrebe za kretanjem, preporučuje se isto u periodu od 11.00 – 13.00 sati. Također, preporučuje se osobama starije životne dobi da maksimalno reduciraju odlaske u ordinacije kod obiteljskog liječnika i u bolnice, ukoliko im nije prijeko potrebna zdravstvena skrb. Preporučuje se najprije kontaktirati telefonom obiteljskog liječnika, ukoliko je osobi ove dobi potreban recept ili liječnički savjet.
2. Preporučuje se pučanstvu na području Federacije BiH, da zbog epidemije COVID-19 izbjegavaju javna i privatna okupljanja i ograniče svoja kretanja.
3. U slučaju pojave nekih od simptoma kao što su: povišena temperatura, kašalj, gubitak mirisa ili okusa, preporučuje se osobama sa simptomima, kao i članovima njihovog kućanstva da ostanu kući, te se telefonski jave nadležnom liječniku kako bi dobili daljnje upute.
4. Preporučuje se svim državljanima Federacije BiH da ne putuju u zemlje u kojima je prisutna visoka transmisija COVID-19, kao i ni unutar Bosne i Hercegovine, kako bi se spriječila lokalna transmisija virusa.
5. Preporučujemo svim državljanima Federacije BiH koji žive ili rade u zemljama u kojima je prisutna visoka transmisija COVID-19, da ne dolaze u Federaciju BiH, zbog povećanja rizika od unošenja COVID-19, a što bi dodatno moglo rezultirati daljnjem pogoršanju COVID-19 epidemiološke situacije u Federaciji BiH.
6. Preporučuje se online model odvijanja redovne nastave u svim obrazovnim institucijama na području Federacije Bosne i Hercegovine gdje god je to moguće, odnosno gdje postoje uvjeti (informatičko-komunikacijske tehnologija) za implementaciju online modela.
7. Preporučuje se uposlenicima obrazovnih ustanova što kraće zadržavanje u zajedničkim prostorima obrazovnih ustanova (zbornice, kantine, hodnici i sl.), te obavljanje poslovnih aktivnosti (roditeljski sastanci, sjednice nastavnog vijeća, informacije za roditelje i sl.) usmjeriti na ostale mogućnosti poslovne komunikacije primjenom informatičko-komunikacijske tehnologije (putem konferencijskih poziva, e-maila, Skype-a i sl.).
8. Preporučuje se svim pravnim subjektima da na području Federacije Bosne i Hercegovine, shodno radnim procesima i zadacima koje obavljaju, omoguće klizno radno vrijeme i rad od kuće, gdje god je to moguće.

9. Preporučuje se roditeljima da obustave pohađanje izvannastavnih i izvanškolskih aktivnosti svoje djece, te da izbjegavaju slična okupljanja, posebno u zatvorenom prostoru.
10. Vlade kantona, odnosno krizni stožeri kantonalnih ministarstava zdravstva, spram procjene epidemiološke situacije na kantonu, preporuke od pod toč. 1. do 9. mogu donijeti i u formi naredbe.